

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000645360

Datum
12 december 2025

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
3

Aan Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en
Van Koninkrijksrelaties
DGDOO

nota

Kabinetsreactie Rathenau Rapport 'De prijs van gratis internet'

Aanleiding

De Tweede Kamer heeft het Rathenau Instituut gevraagd om te onderzoeken hoe online tracking werkt en hoe online tracking de publieke waarden zoals privacy, autonomie en veiligheid beïnvloedt. Het rapport 'De prijs van gratis internet. Richtingen voor toekomstig online-trackingbeleid' is op 18 juni 2025 gepubliceerd. In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Digitale Zaken van 2 juli 2025 heeft de commissie u gevraagd om een kabinetsreactie op dit rapport.

Tijdens het PO van 10 september 2025 heeft u ingestemd met het voorstel om voor het kerstreces een reactie te geven op hoofdlijnen, waarbij een nadere inhoudelijke reactie aan een nieuw te vormen kabinet is. U gaf daarbij aan dat het belangrijk is om de urgentie van het probleem te onderschrijven en te benadrukken dat Europese samenwerking nodig is om het probleem aan te pakken.

De conceptreactie is inmiddels opgesteld in samenwerking met EZ en JenV. Omdat alleen de minister van EZ en de staatssecretaris van JenV inhoudelijk betrokken zijn en de reactie beleidsarm is, is ervoor gekozen om de brief mede namens deze bewindspersonen te versturen en niet namens het gehele kabinet. De brief wordt parallel aan hen voorgelegd.

U doet met deze brief twee toezeggingen aan de Kamer af die u gedaan heeft in het debat over online kinderrechten op 2 oktober 2025. Tevens stuurt u deze brief aan de Eerste Kamer om een toezegging van toenmalig staatssecretaris Van Huffelen af te doen, waarin zij toezegt om nader onderzoek te doen naar het delen van data online.¹

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd om:

- in te stemmen met de tekst van kabinetsreactie zoals die nu aan u voorligt; en
- deze mede namens de minister van Economische Zaken en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aan de Kamer toe te zenden.

¹ [Toezegging Informeren Kamer na onderzoek cookieregeling en data-eigenaarschap \(CXLVII\) \(T03665\) - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

Kern

Urgent probleem, risico's publieke waarden

Online tracking wordt vaak gezien als een belangrijke pijler in het verdienmodel van het internet, dat draait op advertenties. In de kabinetsreactie wordt een beschouwing gegeven van de door het Rathenau Instituut geschetste problematiek. Daarin benoemt u dat online tracking zich heeft ontwikkeld tot een verfijnd systeem waarin persoonsgegevens van gebruikers zijn uitgegroeid tot handelswaar. Die handel en verregaande personalisatie hebben impact op publieke waarden zoals privacy, autonomie, gelijke behandeling, de economie en nationale veiligheid.

Huidige stelstel biedt onvoldoende bescherming

U omschrijft dat er een breed scala aan nationale en Europese wet- en regelgeving is om negatieve gevolgen te beperken, maar dat u net als het Rathenau Instituut ziet dat er risico's kleven aan online tracking waartegen op dit moment in de praktijk nog onvoldoende bescherming wordt geboden.

Drie handelingsrichtingen

Het Rathenau Instituut stelt drie handelingsrichtingen voor, waarvan de laatste twee kunnen worden gezien als een systeemverandering.

- Beleidsrichting 1: optimalisatie van bescherming binnen het huidige systeem
- Beleidsrichting 2: systeemverandering richting contextueel adverteren
- Beleidsrichting 3: systeemverandering richting betaalde online diensten

In de brief schetst u de voor- en nadelen van beleidsrichting 2 en 3. U gaat verder niet in op de appreciatie of wenselijkheid daarvan, omdat dit aan een nieuw te vormen kabinet is. In de brief geeft u wel aan welke maatregelen we nu al nemen om de rechten van gebruikers beter te borgen. Die bestaan onder meer uit aandacht vragen voor online trackingbeleid bij de totstandkoming van nieuw EU-beleid en het verbeteren van het toezicht op online tracking bij de toezichthouders door extra middelen ter beschikking te stellen.

Toelichting

Politieke context

In de afgelopen twee jaar zijn meerdere debatten in de Kamer gevoerd, brieven geschreven en kamervragen beantwoord over cookies en online tracking, onder andere ook naar aanleiding van een artikel over dit onderwerp van Follow the Money en BNR uit december 2023. Politieke partijen over de breedte van het spectrum benadrukken het belang van bescherming van privacy van burgers online. Dat blijkt onder meer uit het verzoek van de Tweede Kamercommissie voor Digitale Zaken om Rathenau Instituut te vragen dit rapport op te stellen. Bij het opstellen van dit rapport is door de Kamer expliciet de vraag gesteld welke alternatieven er zijn voor de manier waarop het online advertentie-ecosysteem is ingericht. Ook is nadere toelichting gevraagd over de rechtmatigheid van huidige tracking-praktijken.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Onze referentie

2025-0000645360

Datum

12 december 2025

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kabinetsreactie brief Tweede Kamer	Ter verzending - StasBZK mede namens minEZ en stasJenV
2	Afschrift brief Eerste Kamer	Ter verzending - Aanbiedingsbrief (brief aan Tweede Kamer als bijlage)
3	Rapport 'De prijs van gratis internet'	Ter verzending - Rapport Rathenau Instituut op verzoek van TK
4	Verzoek Tweede Kamercie	Verzoek om beleidsreactie

Onze referentie

2025-0000645360

Datum

12 december 2025